

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, 25 listopada 2016 r.

Adam Bodnar

VII.7021.1.2016.MKS

Pani
Elżbieta Rafalska
Minister Rodziny, Pracy
i Polityki Społecznej
ul. Nowogrodzka 1/3/5
00-513 Warszawa

Do Rzecznika Praw Obywatelskich wpłynęło kilkaset skarg dotyczących ratyfikacji III Protokołu fakultatywnego do Konwencji o Prawach Dziecka w sprawie procedury składania zawiadomień, przyjętego przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych w Nowym Jorku w dniu 19 grudnia 2011 r. (dalej jako: Protokół). Pomimo podpisania Protokołu przez Polskę w dniu 30 września 2013 r., dotychczas nie nastąpiła jego ratyfikacja.

Skarżący zwracają uwagę na to, że Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. i ratyfikowana przez Polskę w dniu 7 czerwca 1991 r. (Dz. U. Nr 120, poz. 526 ze zm.), nie jest efektywnym aktem prawnym, bowiem wywiązywanie się przez Rzeczpospolitą Polską z jej postanowień nie podlega żadnej kontroli międzynarodowej. Jak podkreślają, międzynarodowym organem kontrolnym, który może dokonać sprawdzenia przestrzegania i prawidłowego interpretowania przez Państwo-Stronę Konwencji o Prawach Dziecka jest bowiem Komitet Praw Dziecka. Uprawnienia Komitetu Praw Dziecka oraz uprawnienia dziecka bądź innej osoby wskazującej na naruszenie przez Państwo-Stronę Konwencji o Prawach Dziecka zostały zawarte właśnie w Protokole, który nie został do dnia dzisiejszego ratyfikowany przez Polskę.

Rzecznik Praw Obywatelskich sygnalizował już brak ratyfikacji Protokołu w wydanej w 2013 r. publikacji „Polska mapa międzynarodowych konwencji praw człowieka”¹. Publikacja przedstawiała stan związania się przez Polskę umowami międzynarodowymi w zakresie ochrony praw człowieka (stan na dzień 30 września 2014 r.) i zawierała zalecenia Rzecznika w tym obszarze. W związku z publikacją, Rzecznik skierował wystąpienie do Prezydenta RP (wystąpienie z dnia 24 stycznia 2014 r., nr I.600.2.2014.KM) oraz Prezesa Rady Ministrów (wystąpienie z dnia 22 stycznia 2014 r., przesłane również do wiadomości Ministra Spraw Zagranicznych; nr I.600.2.2014.KM), wyrażając zaniepokojenie niepodpisaniem przez Polskę niektórych konwencji przyjętych w ramach Organizacji Narodów Zjednoczonych oraz Rady Europy, a także nieratyfikowaniem konwencji już podpisanych.

Z przesłanej do Rzecznika korespondencji będącej odpowiedzią na powyższe wystąpienia, która odnosiła się do Protokołu fakultatywnego do Konwencji o Prawach Dziecka wynikało, że nie zostały podjęte żadne działania mające na celu ratyfikację Protokołu, a analizy w tej sprawie miały być rozpoczęte w III kwartale 2014 r. (pismo Dyrektora Sekretariatu Prezesa Rady Ministrów z dnia 31 grudnia 2014 r.; nr SEK-171-4(18)/14/TI/GG zawierające stanowisko m.in. Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej z dnia 30 maja 2014 r.).

Należy również zauważyć, że w sprawie ratyfikacji Protokołu z interwencją do Ministra Pracy i Polityki Społecznej wielokrotnie występował też Rzecznik Praw Dziecka. Rzecznik podkreślał, że Polska jest inicjatorem i współtwórcą Konwencji o Prawach Dziecka, a inicjatywa wyposażenia Komitetu w mechanizm skargowy została zgłoszona przez Rzecznika Praw Dziecka (m.in. wystąpienia z dnia: 4 kwietnia 2014 r., nr ZSM/500/1/2014/AJ, 27 sierpnia 2014 r., nr ZSM/500/1/2014/AJ, 27 lutego 2015 r., nr ZSM/422/2/2015/AJ).

Mając powyższe na uwadze, Rzecznik Praw Obywatelskich postanowił skierować wystąpienie generalne w sprawie ratyfikacji Protokołu fakultatywnego do Konwencji o Prawach Dziecka do Ministra Spraw Zagranicznych (wystąpienie z dnia 31 października 2016 r., nr VII.7021.1.2016.MKS). W odpowiedzi na wystąpienie Rzecznika, Ministerstwo

¹ M. Wróblewski, K. Miksa, M. Radziejowska, „Polska mapa międzynarodowych konwencji praw człowieka”: <https://www.rpo.gov.pl/pl/content/polska-mapa--miedzynarodowych-konwencji-praw-czlowieka>

Spraw Zagranicznych poinformowało, że resortem wiodącym w sprawie realizacji Konwencji o Prawach Dziecka wraz z jej protokołami jest Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej i resort ten jest właściwym adresatem pytania w sprawie potencjalnego zamiaru ratyfikacji przez Polskę Protokołu. W załączeniu uprzejmie przesyłam wystąpienie Rzecznika oraz odpowiedź Pani Joanny Wroneckiej Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych z dnia 16 listopada 2016 r. nr DNZP.433.171.2016/2/BRK.

W związku z powyższym, a w szczególności z uwagi na liczne skargi obywateli, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 roku o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2014 r., poz. 1648, ze zm.), zwracam się do Pani Minister z uprzejmą prośbą o przedstawienie aktualnego stanowiska w sprawie ratyfikacji III Protokołu fakultatywnego do Konwencji o Prawach Dziecka w sprawie procedury składania zawiadomień.

Podpis na oryginale

Załącznik 2

Do wiadomości:

Pan Marek Michalak

Rzecznik Praw Dziecka